

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΚΗ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19

15 ΜΑΪΟΥ 1951

ΑΡΙΘ. 10

ΤΑ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

† *Μητροπολίτου Λαρίσης Δωροθέου, 'Ελπίς (Β').—* † *Μητροπολίτου πρ. Δήμου Βασιλείου 'Ανέκδοτα* έγγραφα της Μητροπόλεως Δήμου.—*Γεωργίου Σωτηρίου* Πρυτάνεως του Πανεπιστημίου, 'Ακαδημαϊκού, 'Η 'Εκκλησία εις τους υπέρ ανεξαρτησίας αγώνας και ή ιδέα του Γένους (τέλος).—Τό Πρόγραμμα του εορτασμού της έπετείου άφίξεως του 'Αποστόλου Παύλου εις 'Ελλάδα.—*Παρατηρήσεων Στήλη:* 'Επί τά 'Υγνη του Μεγάλου.—'Η σημασία του πνεύματος.—Τό πρόβλημα της ειρήνης.—Βυζαντινά.—'Ητο έπόμενον.—*Χρονικά.—Βιβλιογραφία.*

ΕΛΠΙΣ

Β'.

Εις τόν ουρανόν της άγιωτάτης ήμῶν πίστεως λάμπει εις πάσαν ανάγκην, θλίψιν και δοκιμασίαν ένας λαμπρός άστήρ, ό άστήρ της χριστιανικής έλπίδος. 'Ο άστήρ αυτός φωτίζει και καλεί όλους τους αποπεθαρημένους, όλους τους άμφιβάλλοντας, όλους τους λυπούμενους, να ύψώσουν τας κεφαλάς αυτών και να έχουν τας καρδιάς των προς τά επάνα.

Κατά την διδασκαλίαν της 'Εκκλησίας, ή έλπίς είναι ή ένυπάρχουσα άρετή μέσα μας, δια της οποίας αναμένομεν την έξ ύψους βοήθειαν, την από Θεού εύλογίαν, την ουράνιον άμοιβήν. 'Η πίστις μās οδηγεί να παρατηρήσωμεν πάντως και να ιδώμεν την έπηγγελμένην γην. 'Αλλ' ή φωτεινή μορφή της έλπίδος μās καλεί και λέγει «'Αγαπητέ μοι, πάν ό,τι βλέπεις να τό θεωρήσ ως ιδιοκτησίαν, ό Θεός τά υπεσχέθη και θέτει προς τούτο εις την διάθεσίν σου τά μέσα, δηλαδή συγχωρεί τας άμαρτίας σου, σε ένισχύει εις την εκτέλεσιν των καθηκόντων σου, σε ένδυναμώνει εις όλας τας δοκιμασίας σου, σε παρηγορεί εις τας λύπας σου, σε ένθαρρύνει εις τας θλίψεις σου, σε στηρίζει εις τά άτυχήματά σου. 'Όλα αυτά επί τή βάσει του άπολυτρωτικού έργου του Κυρίου. Δι' αυτού έχεις είσοδον εις την Χάριν δια της πίστεως, «έν τή οποία ίστασαι και καυχάσαι επ' έλπίδι της δόξης του Θεού» (Ρωμ. 5, 2).

'Η επίγειος έλπίς οδηγεί τόν επίγειον οδοιπόρον, τόν έμπορον, τόν πολεμιστήν, τόν οικογενειάρχη, τόν αγωνιζόμενον, εις μεγίστην επίδοσιν. 'Εδώ πρόκειται περί υπέρβας, περί κέρδους, περί έπαίνου, περί εύτυχίας. Χωρίς έλπίδα δέν δύναται ό άνθρωπος να ζή, άλλ' ούτε και να αποθάνη. Την χριστιανικήν

νικήν έλπίδα την έδωκεν ό Θεός εις ήμās δια να άνυψούμεθα ως επί πτερυγών υπέρ πάσαν επίγειον λύπην και χαράν προς τόν ουρανόν, δια να μās χαρίση τά αιώνια αγαθά, ως συμβαίνει επί χορτασμού όταν πεινώμεν και διψώμεν, δια να είμεθα πλήρεις της ύψηλης και εύχαρίστου συμβουλής του Ψαλμοδού «'Τί έχω έν τῷ ουρανῷ και τί επί της γῆς εκτός σου Θεέ μου; 'Η παρηγορία μου είναι να άφεθῶ εις τόν Θεόν και επί τόν Κύριον να αναθέσω την έλπίδα μου».

Πόσον είναι αναγκαία ή πίστις δεικνύουν τά κρούσματα των αυτοκτονιών, πόσον είναι αναγκαία αυτή, αλλά και πόσον διαστρέφεται και αντικαθίσταται δεικνύουν τά πλήθη εκείνων, οίτινες καταφεύγουσιν εις τας παντοειδείς μαντείας και αναμένουν την τύχην των εκ των άστρον, ή διαβάζουν αυτήν εις τόν καφέν ή άλλα παρόμοια ή τόν πνευματισμόν ή τόν ύπνωτισμόν και με περιέργειαν και έν συνιναστροφή με τους λεγομένους μάντεις ζητούν βοήθειαν και παρηγορίαν. 'Ω! όχι, δέν επιτρέπεται και δέν τά χρειάζόμεθα. 'Εχομεν άλλην πηγην από αυτήν των άπίστων, οίτινες είναι σαν να εύρίσκωνται εις έν μηχανοστάσιον, ένθα κανείς κινδυνεύει πάντοτε να πιασθῆ από ένα λουρί, ή να κτυπηθῆ από σφυρί, ή να κοπῆ από τροχόν. 'Ανοίγομεν την Παλαιάν Διαθήκην και αναγινώσκομεν «'Επίρριπον επί Κύριον την μέριμνά σου και αυτός σε διαθρέψει, έλπισε επ' αυτόν και αυτός θα κάμη όλα καλά» (Ψάλμ. 36). «Διότι ή πρόνοιά του οδηγεί από του ένός εις τό άλλο άκρον με δύναμιν και ταξινόμει όλα με άγάπην» (Σοφ. Σολ. 8, 1). Καθήμεθα παρα τους πόδας του Χριστού και άκούομεν ως ή Μαρία εκ των χειλέων Του «'Εμβλέψατε εις τά πετεινά του ουρανού ότι ου σπείρουσιν ουδέ συνάγουσιν εις αποθήκας και ό Πατήρ ήμῶν ό ουράνιος τρέφει αυτά (Ματθ. 6, 30).

Τό αίμα τό όποιον έτρεξεν από τόν Σταυρόν είναι ή τιμή της Χάριτος, είναι ή έγγύησις της μακαριότητος. 'Ο Χριστός είναι ή συμφιλίωσις δι' ήμās και δι' όλας τας άμαρτίας του κόσμου, λέγει ό 'Ιωάννης (έπιστ. Α' 2,2) και ό 'Απόστολος Πέτρος λέγει ότι «δια της εκ νεκρών αναστάσεως Του μās ανεγέννησε εις ζωντανήν έλπίδα». Διати λοιπόν δέν κρατούμεθα άκριβώς από τόν Σταυρόν όταν μās κυκλώνουν λύπαι, θλίψεις, δυσκολία, άμφιβολία, δυστυχήματα;

'Ιδού τό μέσον της Χάριτος, τό 'Αγιον Πνεύμα

ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰς τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Ῥωμαίους γράφει ὁ Παῦλος «Ὁ δὲ Θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρῶσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεῦναι, εἰς τὸ περισσεῦναι ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι ἐν δυνάμει Πνεύματος Ἁγίου» (15,13). Ναί, δὲν ἔχομεν ἀνάγκη πούθεν ἄλλαχού νὰ ζητήσωμεν ἐν βασιλείῳ τοῦ μέλλοντος, τὸ ἔχομεν εἰς τὸν οὐρανόν, ἔχομεν πλησμονὴν θεοῦ πλούτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐδῶ ἀναβλύζει μία ἐπτάκρονος πηγὴ, ἣτις διαρκῶς τρέχει δι' ὅλους, πλουσίους καὶ πτωχοὺς, ἣτις προσφέρει βοήθειαν εἰς πάσαν κατάστασιν.

Ἄς σκεφθῶμεν τὰ βασανιστικὰ ἐρωτήματα περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς, περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς λύπης, τὴν ἐν τῷ κόσμῳ διαφορὰν, τὴν ἐν αὐτῷ κρατοῦσαν ἀδικίαν καὶ τόσα ἄλλα. Μόνον ἡ ἐλπίς ἀπαντᾷ εἰς ὅλα αὐτά. Χωρὶς τῆς χριστιανικῆς ἐλπίδος τὰ πάντα δὲν θὰ εἶχον οὐδεμίαν ἐννοίαν, θὰ εἴχομεν ἀπατηθῆ καὶ τώρα καὶ πάντοτε. Ἄλλὰ εἰς τὴν χροσὴν ἄλυσιν τῆς ἐλπίδος αὐτῆς συνδέονται ὅλα εὐκόλως καὶ εὐχαρίστως καὶ αὐτὰ ἀκόμη, τὰ ὅποια εἶναι σκοτεινὰ καὶ πολὺ δύσκολα, ἡ ἀνάγκη, ὁ θάνατος. Πόσον ὄρατα ἀπρηχοῦν ἐδῶ τὰ λόγια τοῦ Παύλου «Ποῦ σου θάνατε τὸ κέντρον, ποῦ σου Ἄδη τὸ νεῖκος»;

Ἡ ἐλπίς αὐτὴ ἀνυψώνει τὰς δυνάμεις τῆς ζωῆς καὶ ἐνεργεῖ ὅπως ἐνεργοῦσιν ἀπὸ τόσον μακρὰν αἰθερμαντικὰ δυνάμεις τοῦ ἡλίου, αἵτινες παρὰ τὴν τρομερὰν ἀπόστασιν χορηγοῦσι πλείστην ἐνέργειαν ζωῆς. Μίαν τοιαύτην ἐνέργειαν ἔχει ἡ ἐλπίς. Φθάνει καὶ τὴν ἐξωτερικὴν ἐργασίαν, λαμπρύνει καὶ τοὺς σκληροτέρους ἀκόμη ὄρους αὐτῆς, τοποθετεῖ θείας λύσεις εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα. Καὶ μᾶς διδάσκει ὁ Παῦλος «Διὰ τοῦτο ἐστὲ σταθεροὶ καὶ ἀδιάσειστοι ζηλωταὶ ἐν ἔργοις Κυρίου πάντοτε. Ἡ ἐργασία σας δὲν εἶναι ματαία» (Α' Κορ. 15,58).

Ἡ τοιαύτη ἐλπίς αὐξάνει τὴν χαρὰν τῆς ζωῆς. Μία ζωὴ ἄνευ ἐλπίδος εἶναι μία χαρὰ χωρὶς ἡλίου μέσα εἰς ὀμίχλην, εἰς νύκτα, εἰς χειμῶνα. Ἄλλὰ μὲ τὴν χριστιανικὴν ἐλπίδα ὅλαι αἱ ἡμέραι μας γίνονται ἡμέραι ἀνοιξιάτικαι, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ νύκτες εἶναι ἄγγελοι χαρᾶς καὶ εὐτυχίας. Ἐτσι γράφει ὁ Παῦλος «Καυχώμεθα ἐν τοῖς ἀτυχήμασι καὶ τῇ λύπῃ. Ἡ λύπη καταργάζεται ὑπομονήν, ἡ δὲ ὑπομονὴ τὴν πίστιν, ἡ δὲ πίστις τὴν ἐλπίδα» (Ῥωμ. 5,3). Καὶ ἀκόμη «Ἔστι δὲ πίστις ἐπιζομένων ὑπόστασις, πραγμάτων ἔλεγχος οὐ βλεπομένων» (Ἐβρ. 11,1). Παρ' ἡμῶν δὲν λέγεται «Ἀμφίβαλλε καὶ ἀποθανοῦ» (Ἰωβ 2,9), ἀλλὰ «Ἐπιζε ἐπὶ Κύριον καὶ ἐργάζου καὶ ἀγωνίζου καὶ ζήθι καὶ ἀποθανοῦ ἐν Κυρίῳ». Ὁ ἡλιός μας δὲν δύει, οἱ ἀστέρες μας δὲν σβύνουν. Ἡλιος καὶ ἀστέρες εἶναι δι' ἡμᾶς ὁ Θεὸς Πατὴρ καὶ αἱ ἐπαγγελίαι Του.

Ὁφείλομεν ὁμῶς νὰ μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἔχομεν δικαίωμα ἐπὶ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς ὅταν ζῶμεν χριστιανικῶς, ὅταν πληρῶμεν ὅλους τοὺς ὄρους τῆς χριστιανικῆς ζωῆς, καὶ ὅταν ἐφαρμόζωμεν ὅλους τοὺς κανόνας τῆς πίστεως δι' ἡμᾶς χριστιανικὸν βίον.

† Ὁ Λαρίσης ΔΩΡΟΘΕΟΣ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΛΗΜΝΟΥ

Ἐν τῷ Ἀρχιεῷ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λήμνου εὑρηται φάκελλος περιέχων ἐπίσημα ἔγγραφα, ἰδίως τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὀποίου, καὶ οὐσίᾳ, ὑπήγετο παλαιότερον ἢ ἐν λόγῳ παροικία, πρὸς τὸν Ἀρχιερέα αὐτῆς Ἰωακείμ. Τινὰ τούτων καὶ ὑπὸ τὸν αὐτὸν τίτλον «Ἀνέκδοτα ἔγγραφα τῆς Μητροπόλεως Λήμνου» ἐδημοσιεύσαμεν, ἀρχομένου τοῦ ἔτους 1950, εἰς τὴν ἐν Κάστρῳ τότε ἐκδιδομένην ἐφημερίδα «Παλλημνιακὴ Ἠχώ», (ἀριθ. φύλ. 26,27,28,29,32 καὶ 34) ἢ συνέχεια ὁμῶς τῆς καταχωρήσεως τούτων ἀνεστάλη, λόγῳ διακοπῆς τῆς ἐκδόσεως ταύτης.

Ἦδη δὲ προβαίνομεν εἰς τὴν δημοσίευσιν καὶ ἄλλων, τούτου, ἐγγράφων μὲ τὴν στερρὰν ἐλπίδα, ὅτι συμβαλλομένῳ πῶς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν, τῆς Μητροπόλεως ταύτης, ἱστορίαν, ἣτις διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἐπετέλεσε τὴν ἀποστολὴν τῆς ἐν τε τῷ ἐκκλησιαστικῷ καὶ ἐθνικῷ πεδίῳ ἀτυχῶς ἄχρι σήμερον δὲν κατεβλήθη προσπάθεια ἀξιολογήσεως τῶν ἐν αὐτῇ γεγονότων, τοσοῦτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον, κατὰ τὰ μέχρι τοῦδε ἐπιστημονικὰ δεδομένα, ὁ Λήμνου Στρατήγιος μετέσχε τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ, ἐνωρίτατα εἶχε διαδοθῆ ὁ Χριστιανισμός.

Τὰ πρὸς δημοσίευσιν παρατιθέμενα ἔγγραφα, ἀπευθυνόμενα πρὸς τὸν Μητροπολίτην Λήμνου Ἰωακείμ, περὶ τοῦ ὀποίου, ὡς καὶ περὶ ἄλλων, τῆς ὑπ' ὄψιν ἐκκλησιαστικῆς περιφέρειας, Ἀρχιερέων, θέλομεν ἀσχοληθῆ ἐκτενέστερον, κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, καὶ διαφόρου περιεχομένου, ἔχουσιν οὕτως.

Α'. «Κύριλλος ἐλέφ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων)λεως Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Λήμνου, ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε παντὸς Αἰγαίου Πελάγους, ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰωακείμ· χάρις εἴη τῇ Ἱερότητι σου καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Ἀποστέλλομέν σοι ἐσώκλειστον ὧδε ἀντίγραφον ἀναφορᾶς τοῦ ἐπαρχιώτου σου Γεωργίου Π. Τουφεξῶφ, διαλαμβανούσης περὶ τινος κρυφίως τελεσθέντος συνοικεσίου μεταξὺ τῆς ἐπ' ἀδελφῆ ἀνεψίᾳς αὐτοῦ Καλλιόπης καὶ τοῦ ἱεροῦ Βόδελλα δυτικοῦ τὸ δόγμα, διότι ἡ Ἱερότης σου οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἄδειαν γάμου, καίτοι ὑποσχεθέντος δῆθεν τοῦ γαμβροῦ στεφανωθῆναι κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ βαπτίζειν κατὰ ταύτην τὰ τέκνα του, ὕστερον δὲ ἐξεκκλησίασας καὶ τὴν μητέρα τῆς νέας, ὡς συνεργήσασαν εἰς τὴν συγκρότησιν τοῦ διττῶς παρανόμου συνοικεσίου. Ταῦτα λαβόντα χώραν αὐτόθι ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ σου μολοντί ὧφειλες κατὰ χρέος ἀρ-

χειρατικόν ἀπαραίτητον νὰ ἀναγγείλῃς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν, ἢ Ἱερότης σου ὅμως ἀπ' ἐναντίας μετῆλθες ἄκραν σιωπὴν, ὥστε παρ' ἄλλων πηγῶν μανθάνομεν ὅτι ἔδει παρὰ σοῦ νὰ πληροφορηθῶμεν, ἐκθέτοντος λεπτομερῶς καὶ ἀκριβῶς πάντα τὰ ἀπ' ἀρχῆς διατρέξαντα, καὶ προσέκρουσας οὕτω μεγάλως ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας. Διὸ καὶ τοῦ λοιποῦ μὲν θέλει προσέχει καλῶς εἰς τὴν ἀκριβῆ ἐκπλήρωσιν τοῦ οὐσιώδους τοῦτου καθήκοντός σου, ἤδη δὲ ὡς οὕσης ἀνάγκης συνεπέα τῆς ἀναφορᾶς ἵνα ζητήσωμεν τὰς δεούσας πληροφορίας παρὰ τῆς Ἱερότητός σου, γράφοντες διὰ τῆς παρούσης Πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, ἐντελλόμεθα καὶ παραγγελλομέν σοι ἐντόνως, ὅπως ἅμα τοῦ λαβεῖν σπεύσας γράψῃς καὶ πληροφορήσῃς ἡμῖν κατ' ἕκτασιν περὶ τῶν συμβάντων ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τοῦ συνοικεσίου¹, ὅπως κατὰ συνέπειαν ὀδηγήσωμεν αὐτὴν περὶ τοῦ πρακτέου. Καὶ ἐπειδὴ μὴ φανερομένης ἐποχῆς ἐν τῇ ἀναφορᾷ, εἶναι ἐνδεχόμενον ἕως οὗ ἀπαντήσης καὶ λάβῃς τὰς ἐκκλησιαστικὰς διαταγὰς ἵνα γεννηθῆ βρέφος ὑπὸ τῶν εἰρημένων καὶ προσφερθῆ ἐπὶ τὸ βαπτισθῆναι εἰς τὸ ὀρθόδοξον δόγμα προλαμβάνοντες ἀπὸ τοῦδε ὑπαγορευόμεν σοι, ὅπως, ἐν τιαυτῇ περιπτώσει γνωρίζωμεν ὅτι ἢ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδένα ἀποδιώκει, ἀλλὰ δέχεται πάντας τοὺς προσερχομένους αὐτῇ, δεχθῆς τὸ παιδίον καὶ βαπτίσῃς αὐτὸ κατὰ τὴν διατύπωσιν τῆς Ἱεράς ἡμῶν Θρησκείας. Περιμένομεν τοίνυν ἐν τάχει τὰς ζητούμενας πληροφορίας ἐν Ἀρχιερατικῇ εὐθύτῃ καὶ ἐν γραφῇ ἀληθείας ἢ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴη μετὰ σοῦ.

ἁωνθ' Αὐγούστου ια'

† Ὁ Κων)λεως ἐν Χ' ἀδελφός.

Β' «Ἰωακείμ ἐλέω Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κων)λεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Λήμνου, ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε παντὸς Αἰγαίου Πελάγους, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰωακείμ, καὶ τιμιώτατοι προεστώτες καὶ πρόκριτοι τῆς ἐπαρχίας ταύτης, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ.

Μετὰ τὴν ἐξάκουστον περιήγησιν τῶν οἰκτρῶν παθημάτων τῶν ἐν Συρίᾳ χριστιανῶν, καὶ τὴν ἐκ προνοίας τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας προσταλείσαν δι' ἐπιστολῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Καταστίχων ἐλέους ἐντύποις πρὸς πάσας τὰς ἐπαρχίας προτροπὴν καὶ παραίνεσιν ὑπὲρ συνδρομῆς καὶ βοηθείας τῶν παθόντων τούτων ἀδελφῶν ἡμῶν, τὰ πλεῖστα μέρη προθύμως καὶ φιλαδέλφως συνέδραμον,

1. Περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως ἔγραψε τῷ Λήμνου καὶ ὁ τότε Μ. Ἀρχιδιάκονος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κύριλλος.

ἀποστείλαντες ἀνάλογον ἐξ ἐράνου χρηματικὴν ποσότητα πρὸς τὸν θεάρεστον τοῦτον σκοπὸν, ἀλλὰ παρ' ἐλπίδα εἰσέτι οὐκ ἐφάνη τοιαύτη ἐκ τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς συνδρομή, ἥτις ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ καὶ χρέος θεωρεῖται χριστιανικόν, καὶ λογίζεται ὑπερτέρα πάσης ἄλλης ἀγαθοεργίας ὡς πρὸς τὴν ἐπώδυνον κατάστασιν τῶν παθόντων, κρίμασι Θεοῦ, καὶ ἐκ μόνης τῆς τῶν φιλευσπλάγχων χριστιανῶν βοηθείας περιμενόντων μικρὰν ἄνεσιν καὶ παραμυθίαν. Τούτου ἕνεκα ὑπενθυμίζοντες καὶ διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα ὑμῖν, ὅπως ἐπιμεληθέντες φιλοτίμως καὶ φιλαδέλφως καὶ συγκροτήσαντες καὶ αὐτόθεν οὐσιώδη, διὰ κοινῆς συνδρομῆς, χρηματικὴν ποσότητα καταγεγραφομένην παρ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ἐλεούντων ἐν τῷ προσταλέντι Ἐκκλησιαστικῷ καταστίχῳ, διευσθύνητε αὐτὴν μετὰ τοῦ αὐτοῦ Καταστίχου πρὸς ἡμᾶς ἀσφαλῶς, ἥτις ἐγχειρισθεῖσα τῇ ἐπὶ τούτῳ διορισμένη ἐπιτροπῇ, διαβιβασθήσεται πρὸς τοὺς παθόντας οἰκτρῶς καὶ ἤδη οἰκτρότερον ταλαιπωρουμένους εἰρημένους, ἐν Συρίᾳ, χριστιανούς, ἵνα καὶ ὑμεῖς μετὰ πάντων τῶν λοιπῶν βοηθησάντων αὐτοῖς τύχητε τῶν οὐρανίων ἀντιμισθίων παρὰ Θεοῦ, οὗ ἢ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μεθ' ὑμῶν.

ἁωξω Νοεμβρίου α'.

† Ὁ Κων)λεως ἐν Χ' ἀδελφός καὶ εὐχέτης».

Γ'. Αριθ. Πρωτ. 5866 *Σωφρόνιος ἐλέω Θεοῦ Ἀρ-*
διεκπ. 3577 *χειπίσκοπος Κων)λεως Νέας*
Ρώμης καὶ Οἰκουμενικός Πατριάρχης.

Ἱερώτατε Μητροπολίτα Λήμνου καὶ Ἀγίου Εὐστρατίου ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε παντὸς Αἰγαίου Πελάγους, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὴ ἀδελφὴ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Ἰωακείμ, χάρις εἴη τῇ αὐτῆς Ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ.

Ἡ ἐντελής τακτοποίησις καὶ ἀρίστη διοίκησις τῆς Ἱεράς, ἐν Χάλκῃ, Θεολογικῆς Σχολῆς οὕσα ἀπ' ἀρχῆς οὐσιώδεις ἀντικείμενον τῆς ἐκκλησιαστικῆς φροντίδος ὑπηγόρευσε κατὰ καιρὸν διάφορα μέτρα ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, ἀφορῶντα τὸ οἰκονομικὸν μέρος αὐτῆς, ἄνευ τῆς ἐξασφαλίσεως τοῦ ὁποῦ οὐ δύναται ὁμολογουμένως συντηρεῖσθαι ἐν ἀρμονίᾳ καὶ ἢ λοιπῇ ὑπαρξίᾳ αὐτῆς. Κατὰ τοῦτο πρὸ ἐνὸς χρόνου καθωρίσθη Συνοδικῶς, ἵνα αἱ ἐτήσιοι συνδρομαὶ τῶν ἀγίων Ἀρχιερέων, αἱ συγκροτοῦσαι τὸν κύριον πόρον τοῦ ἱεροῦ τούτου Καταστήματος, γίνωνται κατὰ τὴν α' ἐκάστου Σεπτεμβρίου Μηνός, ἐν περιπτώσει δὲ καθυστερήσεως πληρώνηται ὁ τόκος αὐτῶν μέχρι τῆς ἀποδόσεως πρὸς τὴν Σχολὴν. Καίτοι δὲ τοῦ μέτρου τούτου κοινοποιηθῆντος ἔκτοτε καὶ συστηθέντος ὡς σπουδαίου καθήκοντος πᾶσι τοῖς συναδελφοῖς δι' ἐγκυκλίων Ἐκκλησιαστικῶν ἐπιστολῶν, κέκριται ὅμως ἀναγκαῖον, ἐγγιζούσης ἤδη τῆς ἐποχῆς ταύτης, ἐπαναληφθῆναι τὰς δεούσας

ἐκκλησιαστικὰς προτροπὰς ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου, καθ' ὅσον μάλιστα καὶ τινες τῶν συναδελφῶν καθυστεροῦσιν εἰσέτι τὴν τοῦ παρελθόντος ἔτους συνδρομὴν αὐτῶν. Ἐφ' ᾧ καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἐγκυκλίου ἐκκλησιαστικῆς ἐπιστολῆς ὑπαγορευόμεν καὶ τῇ Ἀρχιερωσύνῃ σου, Συνοδικῇ διαγνώσει, ὅπως σπεύσης ἐξαποστεῖλαι ἐγκαίρως τὸ τῆς συνδρομῆς σου, πρὸς τὴν Θεολογικὴν Σχολήν, ποσὸν Γρ. 1428: ἵνα ἢ πεπληρωμένον κατὰ τὴν πρώτην τοῦ προσεχὸς Σεπτεμβρίου μηνὸς πρὸς τὴν Ἐφορίαν αὐτῆς. Ἡ ἀκριβὴς ἐνέργεια τοῦ καθήκοντος τούτου ἐκ μέρους τῶν συναδελφῶν Ἀρχιερέων ὑπάρχει τοσοῦτον ἀναγκαῖα καὶ ἀπαραίτητος, καθ' ὅσον ἐπὶ τούτῳ τῷ ὄρω καὶ ἰσολογισμῷ τέθεται εἰς τὸ ἐξῆς ἢ διακυβέρνησις τῶν χρηματικῶν τῆς Σχολῆς, ἐν ἣ καὶ φέτος ἐγένοντο μεταρρυθμίσεις τινὲς ἀναγκαῖαι εἰς τὸ ἐσωτερικόν, ὥστε ἢ μὴ, ἐν τῷ ὀρισμένῳ καιρῷ, εἴσπραξις τῶν εἰσοδημάτων αὐτῆς ἐπιφέρει ἄφευκτον ἀνωμαλίαν καὶ καιρίαν βλάβην. Καὶ ἵνα μήτε ἢ Ἐκκλησία ἀναγκάζηται γράφουσα αὐθις καὶ ἐπαναλαμβάνειν τὴν ἀπαίτησιν, μήτε ἢ Ἀρχιερωσύνῃ σου ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν τόκων, τάχυνον τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἐφλημάτος σου τούτου, ἀξιούμενος καὶ τῶν δικαίων ἐπαίνων τῆς ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετ' αὐτῆς.

Ἐπειδὴ δὲ καθυστερεῖς, εἰσέτι καὶ τὴν ἐτήσιον συνδρομὴν σου πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἐφημερίδα «Βυζαντις» συνισταμένην εἰς 240 γρ. μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν τελῶν, ἐπιτάχυνον καὶ τὴν τοῦ ὀφλημάτος σου τούτου ἀποστολὴν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

† Ὁ Κων)λεως ἐν Χ' ἀγαπητὸς ἀδελφός».

(Ἐπονται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν Σεβ. Συνοδικῶν Συνέδρων).

(Συνεχίζεται) † Ὁ πρ. Λήμνου ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΑΓΩΝΑΣ
ΚΑΙ Η ΙΔΕΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ

Γ' (τέλος)

Ὁ Π. Πατρῶν Γερμανός, δυνατὸς ποιμενάρχης, διπλωμάτης καὶ Νέστορ τοῦ Ἀγῶνος χαρακτηρισθεὶς εἰς τὴν ἐν Αἰγίῳ μουσικὴν συνέλευσιν τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1821, εὐλογεῖ τὸ λάβαρον τῆς ἐθνεγεσίας εἰς τὴν Ἀγ. Λαύραν καὶ μεταδίδει ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς Πελοποννήσου τὸ ἔναυσμα τῶν ἐπαναστατικῶν φλογῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Παπαφλέσας, ἐθναπόστολος τῆς ἰδέας τῆς ἐπαναστάσεως, εὕρσκει ἡρωϊκὸν θάνατον εἰς τὸ θρυλικὸν Μανιάκην τῆς Μεσσηνίας, κινήσας τὸν θαυμασμὸν τοῦ Αἰγυπτίου στρατάρχου Ἰμβραήμ. Ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, κληρικὸς καὶ στρατιώτης, μάχεται εἰς τὴν γέφυραν τῆς Ἀλαμάνας, συλλαμβάνεται καὶ σου-

βλίζεται ἐκτὸς τῆς Λαμίας, θῦμα ἱερὸν τῆς ἀγωνιζομένης Πατρίδος.

Οἱ 30 ἱερομάρτυρες Τριπολιτσᾶς, ἱεράρχαι τῆς Πελοποννήσου, ὑφίστανται μαρτύρια ἐν τῇ φυλακῇ καὶ στολιζοῦν τὰς σελίδας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως.

Παρὰ τοὺς ἱεράρχας δὲ τούτους τῆς Τριπολιτσᾶς τὰς σελίδας τῆς Ἐπαναστάσεως στολιζοῦν καὶ τὰ τετιμημένα ὀνόματα τῶν ἱεραρχῶν τῆς Κύπρου: Κυπριανοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἀπαγχονισθέντος τὴν 9ην Ἰουλίου τοῦ 1821, καὶ τῶν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἀποκεφαλισθέντων Μητροπολιτῶν: Χρυσάνθου Πάφου, Μελετίου Κιτίου, Λαυρεντίου Κυρηνείας καὶ ὑπερεβδομήκοντα ἄλλων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θανατωθέντων ὑπὲρ τῆς ποθητῆς καὶ μὴ ἐπιτευχθείσης εἰσέτι ἐλευθερίας τῆς ἑλληνικῆς μεγαλονήσου.

Τὸ περικλεέστερον ὅμως θῦμα τοῦ ἀγῶνος ἦτο ὁ Πατριάρχης Γρηγόριος ὁ Ε'. Ἡ πολυμερεστάτη ὑπὲρ τοῦ δούλου Γένους δράσις του ὡς Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου εἶναι πλεόν (κατόπιν τῆς δικαίας κρίσεως τῶν ἐνεργειῶν του) εἰς ὅλους γνωστή. Μὲ παλλομένην ἀπὸ συγκίνησιν φωνῆν, εἰς συμβουλὰς ὁμογενῶν νὰ φύγῃ, ὁ ἐθνομάρτυς ἀπαντᾷ: «Ἐγὼ διὰ τοῦτο εἶμαι Πατριάρχης, διὰ νὰ σώσω τὸ Ἔθνος. Ὁ θάνατός μου θὰ ὠφελήσῃ περισσότερο τὸ Γένος παρὰ ἢ ζωὴ μου». Ὁ δῆμιος τὸν ἐκρέμασε προσευχόμενον ἐπὶ τοῦ ἀνωφλίου τῆς θύρας τῶν Πατριαρχείων τὴν μεσημβρίαν τοῦ Πάσχα, τὸ λειψάνον του ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, μεταφέρεται εἰς Ὀδησσὸν καὶ ἐκεῖθεν εἰς Ἀθήνας τῷ 1871, ἀναπαυόμενον εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν ναόν. Παρὰ τὸν Ἐθνομάρτυρα Πατριάρχην ἄς μνημονεῦθῃ καὶ τὸ τιμημένο ὄνομα τοῦ σφαγέντος κατὰ τὸν τελευταῖον Ἑλληνοτουρκικὸν πόλεμον Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσόστομου.

Ἀνέφερα μόνον ἐλάχιστα παραδείγματα τῶν ἐξοχωτέρων κληρικῶν Ἐθνομαρτύρων πρὸ τῆς Ἐθνικῆς ἡμῶν Παλιγγενεσίας καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος, χωρὶς ν' ἀναφέρω τοὺς ἐν Κρήτῃ καὶ ἀλλαχοῦ θυσιασθέντας κληρικούς, διὰ νὰ καταδειχθῇ ἢ μεγάλη συμβολὴ τοῦ Κλήρου εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐθνεγεσίας ἀγῶνας καὶ ἢ ὑπ' αὐτοῦ ἀνδρωθεῖσα ἰδέα τοῦ Γένους.

Ἴδου τί προσέφερον ἢ Ἐκκλησία κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικὸς ἀγῶνας τοῦ Γένους.

Ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς δοκιμασίας τοῦ Ἐθνους ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας κατὰ τὴν ξενικὴν κατοχὴν καὶ κατὰ τὴν ἀνταρσίαν μήπως ὑστέρησεν, ὁ Κλήρος; Ὑπενθυμίζω τὰ θύματα τῶν ἱερέων, τὰ ὅποια ἔχουν πάντοτε τὸ προβάδισμα εἰς τὴν ὑπὲρ τῆς Πατρίδος θυσίαν.

Ἀτυχῶς λησμονοῦμεν συνήθως τί ὀφείλομεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ὀφείλομεν νὰ κατανοήσωμεν τὴν δύναμιν, τὴν ὅποیان ἐνέχει ἢ Ἐκκλησία διὰ τὸ Κράτος ἀπὸ κοινωνικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐθνικῆς πλευρᾶς.

Ἡ Ἐκκλησία μας εἶναι ἀρρήκτως συνεδε-
δεμένη μετὰ τὸ Ἔθνος, εἶναι ἡ Κολυμβήθρα ποῦ
μας ἀναβαπτίζει καὶ μας διδάσκει πάντοτε τὰ
ιδεώδη τοῦ Γένους μας, ἀνέκαθεν δὲ οἱ λειτουρ-
γοὶ τῆς, εἰς οἵανδήποτε βαθμίδα τῆς ἱεραρχίας
καὶ ἂν ἴσταντο, ἐνίσχυσαν τοὺς ἀγωνιστὰς τῆς
ἐλευθερίας, συνεκακοπάθησαν μαζὺ τῶν καὶ
ἐγένοντο ὀλοκαύτωμα ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδόξου πί-
στεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος.

Ἄς ἐνθυμούμεθα πάντα τὸν στίχον τοῦ ποιη-
τοῦ:

«Μὴ λησμονεῖτε τὸ σχολιόν, παιδιά, τοῦ Πατριάρχου».

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΕΟΡΤΑΣΜΟΥ ΤΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΑΦΙΞΕΩΣ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ (50—1951 μ. Χ.)

Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἑορτασμοῦ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Σπυρίδων, Πρόεδρος.

Ὁ Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν *Ἀμίλλας*
Ἀλιβιζάτος, Γεν. Γραμματεὺς.

Μέλῃ: Ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν *Σ. Βενιζέλος*.—Ὁ
Ὑπουργὸς Ἐργασίας *Γ. Παπανδρέου*.—Ὁ Ἀντι-
πρόεδρος *Ἰ. Συνόδου Σ. Μητροπολίτης Φθιώτιδος Ἀμ-
βερόσιος*.—Οἱ Σ. Μητροπολίται *Φιλίππων-Νεαπόλεως*
Χρυσόστομος, *Θεσσαλονίκης Παντιλεήμων*, *Βερροίας Ἀλέ-
ξανδρος*, *Κορινθίας Προκόπιος*, *Νικοπόλεως-Πρεβέζης*
Ἀνδρέας καὶ *Κρήτης Εὐγένιος*.—Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς
Δ. Γόντικας.—Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἀκαδημίας *Γ. Μαριδά-
κης*.—Οἱ Πρυτάνεις τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν *Γ. Σω-
τηρίου* καὶ *Θεσσαλονίκης Ν. Ἐμπειρίκος*.—Οἱ Κοσμητο-
ρες τῶν Θεολογ. Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν
Β. Βέλλας καὶ *Θεσσαλονίκης Β. Ἰωαννίδης*.—Οἱ Καθηγη-
ταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν *Π. Μπρατσιώτης* καὶ
Γ. Κονιδάκης.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
Σπυρίδων, Πρόεδρος.

Ὁ Καθηγητὴς *Ἀμίλλας Ἀλιβιζάτος*, Γεν. Γραμματεὺς.

Μέλῃ: Ὁ Ὑφυπουργὸς Παιδείας *Γ. Μόδης*.—Ὁ Μη-
τροπολίτης Κορινθίας *Προκόπιος*.—Οἱ Καθηγηταὶ *Γ.
Οικονόμου* καὶ *Γ. Σωτηρίου*, καὶ ὁ Διευθυντὴς Ὑπουργ.
Ἐξωτερικῶν *Θ. Γρίβας*.

Τὸ Πρόγραμμα

15—30 Ἰουνίου

15, Ὑποδοχὴ τῶν ξένων.—16, Ἀναχώρησις εἰς Κα-
βάλαν, περίπλους Ἁγίου Ὄρους.—17, Ἀποβίβασις εἰς
Καβάλαν, λειτουργία, ἐπίσκεψις Φιλίππων, ἀναχώρησις
εἰς Θεσσαλονίκην.—18, Ἀποβίβασις εἰς Θεσσαλονί-
κην, μετάβασις εἰς Βέρροια, τελετὴ ἐν τῷ ναῶ, ἀνα-
χώρησις διὰ Θεσσαλονίκην.—19, Λειτουργία ἐν ναῶ
ἁγ. Δημητρίου, τελετὴ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, ἐπίσκεψις
μνημείων, ἀναχώρησις εἰς Πρέβεζαν.—20, Ὁμιλία ἐν
πλοίῳ.—21, Ἀφίξις εἰς Πρέβεζαν, ἐπίσκεψις ἀρχαίων
Νικοπόλεως, ἀναχώρησις εἰς Κρήτην.—22, Ὁμιλία ἐν
πλοίῳ.—23, Ἀφίξις εἰς Κρήτην, εἰς Ἡράκλειον, ἐπί-
σκεψις Μουσείου καὶ Κνωσοῦ, ἀναχώρησις εἰς Ρόδον.—
24, Ἀφίξις εἰς Ρόδον, δεξίωσις, ἀναχώρησις δι' Ἰσ-
θμίαν.—25, Ἀφίξις εἰς Ἰσθμίαν, εἰς Κόρινθον, Παλαιὰν
Κόρινθον, ἀναχώρησις δι' Ἀθήνας καὶ ἀφίξις.—26,
Ἐπίσκεψις εἰς ἀρχαία, δεξίωσις ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκό-
που καὶ τῆς Ἱ. Συνόδου.—27, Τελετὴ ἐν ναῶ Ἀπ.
Παύλου· εἰς Δαφνί καὶ Ἐλευσίνα· δεξίωσις παρὰ τῷ

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἐπὶ τὰ ἴχνη τοῦ Μεγάλου.

Ὁ ἀμέσως ἐπόμενος Ἰούνιος μὴν θὰ ἀφιερωθῇ
εἰς τὴν ἀνάμνησιν τοῦ παγκοσμίου σημασίας γεγο-
νότος, τῆς πρὸ δέκα καὶ ἐννέα αἰώνων ἀφίξεως τοῦ
Ἀποστόλου Παύλου εἰς Ἑλλάδα καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ
ιδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Προσκληθέν-
τες θὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν ἑλληνοχριστιανικὴν χώραν
μας ἀντιπρόσωποι ὑπερορίων Ἐκκλησιῶν καὶ χρι-
στιανικῶν κοινοτήτων, ὡς καὶ τῆς καθ' ὅλου χριστιανι-
κῆς θεολογίας, θαυμασταὶ καὶ προσκυνηταὶ τοῦ πρώ-
του καὶ κυρίου πολιούχου τῶν Ἀθηνῶν, ἀπὸ τοῦ
ὑπ' αὐτοῦ ἁγιασθέντος ἱεροῦ βράχου τοῦ Ἀρείου
Πάγου ἐξαγγελίαντος πρώτην ταύτην φορὰν εἰς τοὺς
ἀθηναίους καὶ ἐν τῷ προσώπῳ των εἰς πάντα τὰ ἀνά
τὴν ὀψήλιον ἔθνη τὸν ὄν ἐζήτητον Κύριον «εἰ ἄρα γε
ψηλαφήσειαν αὐτὸν καὶ εὗροισιν» ὡς «οὐ μακρὰν ἀπὸ
ἐνὸς ἐκάστου ὑπάρχοντα», ἐφ' ὅσον «ἐν αὐτῷ ζῶμεν
καὶ κινούμεθα καὶ ἐσμέν». Κατὰ τὸ ἀλλαχῶ τοῦ φύλ-
λου δημοσιευόμενον πρόγραμμα τοῦ ἑορτασμοῦ οἱ ἐ-
πίσημοι ἑορτασταί, βαδίζοντες ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς ἀνά
τὴν Ἑλλάδα ἀποστολικῆς διαδρομῆς, θὰ ἀναπολή-
σουν πάντα τὰ στάδια τῆς θερμομετροῦ δράσεως τοῦ
μεγάλου τῆς Ἑλλάδος Ἀποστόλου, ὃ δὲ ὑπ' αὐτοῦ εὐαγ-
γελισθεὶς λαὸς θὰ ἐκδηλώσῃ ὁμαδὸν τὴν βαθεῖαν του
εὐγνωμοσύνην πρὸς τὸν ἀνυπερέβλητον πρώτον Κατη-
χητὴν του.

Ἡ σημασία τοῦ πνεύματος.

Μεστὴ βαθυστοχάστων ἐννοιῶν καὶ ὠραίων δια-
πιστώσεων ἢ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως προσφώνησις
πρὸς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἐπὶ τῷ ἑορτα-
σμῷ τῆς πρώτης εικοσιπενταετίας τῆς ἡλικίας του.
Ἡ πατρίς μας—εἶπε σὺν ἄλλοις ὁ Βασιλεὺς—ἡ ὁποία
οὐδ' ἐπὶ σιγμῇ ἐπαυσε νὰ κρατῇ πρώτη μεταξὺ τῶν
ἐθνῶν τὴν δᾶδα τῆς Ἐλευθερίας καὶ τῆς Θυσίας,
καὶ σήμερον ἀκόμη, ὅποτε ἡ ἀνθρωπότης ταλαιπω-
ρεῖται μεταξὺ τοῦ ὕλισμου καὶ τοῦ ἰδεαλισμοῦ, εἶναι
ἀποδεδειγμένως ἀπηλλαγμένη τῆς δουλείας τῆς ὕλης,
διαθέτουσα δὲ τὴν μακραίωνα πνευματικὴν τῆς πα-
ράδοσιν, τὴν εὐγένειαν, τὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἀνω-
τερότητα τοῦ λαοῦ τῆς, καὶ ἔχουσα ὁδηγοὺς τὰ δύο
τῆς Πανεπιστημίου ὡς πνευματικὰ τῆς κέντρα, δύνα-
ται νὰ ἀποδείξῃ εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅτι ἡ πνευμα-
τικὴ πλευρὰ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς καὶ πρέπει καὶ
δύναται νὰ ἀναπτυχθῇ παραλλήλως πρὸς τὴν ὕλικήν.
«Ἰ γνωρίζω—προσέθηκεν ἡ Α. Μ.—ὅτι τὰ πνευματικὰ
μας ἰδρύματα δὲν παράγουν ὁμιλοῦσας ἐγκυκλοπαι-
δεῖας, ἀλλ' ἑλληνας πολίτας με ἐπίγνωσιν τῶν δικαιο-

.....
Βασιλεῖ ἐν Τατοῖῳ, καὶ εἶτα ὑπὸ τοῦ Δημάρχου.—28,
Δεξίωσις ὑπὸ τῆς Θεολογ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου,
μέγας Ἐσπερινὸς ἐπὶ τοῦ Ἀρείου Πάγου, δεξίωσις ἐπὶ
τῆς Κυβερνήσεως.—29, Πανηγυρικὴ λειτουργία ἐν τῷ
Μητροπ. ναῶ, δοξολογία ἐπὶ τοῖς ὀνομασθητοῖς τοῦ
Βασιλέως, τελετὴ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, Ὁρατόριον ἐν
τῷ Θεάτρῳ Ἡρώδου Ἀττικοῦ.—30, Ἐπίσκεψις Ἰδρυ-
μάτων Ἀποστολ. Διακονίας, Ἀποχαιρετιστήριος ὑπο-
δοχὴ ὑπὸ τοῦ Μ. Ἀρχιεπισκόπου, τῆς Ἱ. Συνόδου καὶ
τῆς Ἐπιτροπῆς Ἑορτασμοῦ ἐν τῷ Οἰκοτροφείῳ τῆς
Ἀποστολ. Διακονίας.

μάτων και, κυρίως, τῶν ὑποχρεώσεων ἐλευθέρου ἀνθρώπου και ὠπλισμένους με τὴν δημιουργικὴν δύναμιν, τὴν ἀπλότητα και τὸ θάρρος, τὸ ὁποῖον δίδει γνώσεις τῆς ἀληθείας...». Οἱ ἐνθαρρυντικοὶ οὗτοι βασιλικοὶ λόγοι ἀποτελοῦν βεβαίως μίαν λίαν παρήγορον διαπίστωση, ἀλλ' εἶναι ἐνταυτῷ και μία κανονιστικὴ τῆς ἀποστολῆς τῶν πνευματικῶν μας Ἰδρυμάτων θεολογία διὰ τοὺς ἐν αὐτοῖς λειτουργοὺς τοῦ πνεύματος.

Τὸ πρόβλημα τῆς εἰρήνης.

«Θεολογικόν» ἐχαράκτησε τὸ πρόβλημα τῆς παγκοσμίου εἰρήνης ὁ ἀμερικανὸς ἀρχιεπίσκοπος Μακ Ἀρθουρ ὁμιλῶν ἐν τῷ Κογκρέσῳ μετὰ τὴν ἐξ Ἰαπωνίας πρόσφατον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν ἀφιξίν του. Ἐκπαλαί—εἶπεν—οἱ ἄνθρωποι ἠγωνίσθησαν γὰ τὴν παγίωσιν, διάφοροι δὲ μέθοδοι ἐδοκιμάσθησαν διὰ τῶν αἰῶνων πρὸς διακανονισμόν τῶν μεταξὺ τῶν ἐθνῶν διαφορῶν, οὐδεμία ὁμως ἐπέτυχε μερὶ τοῦδε. Διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον, ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς εἰρήνης εἶνε οὐσιωδῶς θεολογικόν. Ἀπαιτεῖ δηλονότι μίαν πνευματικὴν ἀναγέννησιν τῶν ἀνθρώπων. Πράγματι, πρόοδοι μεγάλαι ἐγένοντο μέχρι τοῦδε και εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἐπιστημῶν, και εἰς τὸν κύκλον τῆς τέχνης και εἰς τὸ πεδῖον τῆς καθόλου φιλοσοφίας. Δὲν ἐσημειώθη ὁμως και ἀντίστοιχοις πνευματικὴ και ἠθικὴ πρόοδος, μόνη δυναμένη γὰ καταστήσῃ ἐν τοῖς ἀνθρώποις τὴν γνησίαν εἰρήνην. Μόνη ἢ τοιαύτη ἐξύψωσις εἶνε δυνατὸν γὰ σώσῃ τὴν ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν τελείαν καταστροφήν, ὑπὸ τὸ δαμόκλειον τῆς ὁποίας ξίφος ἀγωνισθῶσα τελεῖ.

Βυζαντινά.

Ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐν Παλέμφῳ τῆς Σικελίας συγκροτηθέντος ὀγδόου διεθνοῦς συνεδρίου βυζαντινῶν σπουδῶν δέον γὰ ἐξαρθοῦν αἱ ὑπὸ τῶν ἐλλήνων ἀντιπροσώπων γινόμεναι ἀνακοινώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων σχέσιν πρὸς τὸν ἐκκλησιαστικὸν κύκλον ἔχουν αἱ περὶ τῶν μωσαϊκῶν τοῦ Σινᾶ τοῦ κ. Γ. Σωτηρίου, περὶ μίας εἰκόνας τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Μιχαὴλ Χαριάτου τοῦ κ. Ἀν. Ὀρλάνδου, περὶ τῆς μητρὸς τῆς ἁγ. Ὀλυμπιάδος ἀγνωστοὶ πληροφοροὶ κ. Κ. Μπόνη, περὶ τοῦ χαρακτήρος τῶν μωσαϊκῶν τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων Θεσσαλονίκης, τοῦ κ. Α. Συγκοπούλου, περὶ παλαμμοῦ και τῆς ἡσυχαστικῆς κινήσεως τοῦ κ. Ἰωαννίδου, περὶ τῆς αἰσθητικῆς και βυζαντινῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ κ. Π. Μιγλή, περὶ τῶν μωσαϊκῶν τῆς ἐν Χίῳ Νέας Μονῆς τοῦ κ. Ε. Χατζηδάκη και περὶ τῶν ἰδιορρυθμῶν ἐνός ἐν Ἀργολίδι βυζαντινοῦ ναοῦ τοῦ κ. Σ. Στέκα.

*Ἦτο ἐπόμενον.

Ἀνεγράφη ὅτι εἰς τὸ πρό τινος ἐκδοθὲν ἐν τῇ μολιταβικῇ Μόσχᾳ Δεξικόν τῆς ρωσικῆς γλώσσης ἢ θρησκεία δοῖται ὡς αἰσὶς ἐρειδόμενῃ ἐπὶ τῆς φαντασίας και ἄνευ ἐπιστημονικῆς βάσεως. Ἀλλὰ τί θὰ ἀνέμενέ τις ἐκ στόματος κόρακος;

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Ἀποστολικὴ Διακονία. Τῇ 6ῃ Μαΐου, Κυριακῇ τοῦ Ὁμαῖ, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ὑδρας και Σπετσῶν κ. Προκόπιος ἐνεκρίνασε ἐν μέσῳ πλήθους λαοῦ τὴν ἐν Σπέτσαις αἰθουσαν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἐν ἣ θὰ γίνωνται αἱ διαλέξεις, τὰ μαθήματα τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου, αἱ συγκεντρώσεις κλπ. Ἡ αἴθουσα παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἐπεοκευάσθη ὁμως δι'

ἐξόδων τοῦ Τοπικοῦ Συμβουλίου τῆς Ἀποστ. Διακονίας και δι' εἰσφορῶν τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν.

Ὁ Γεν. Διευθυντῆς τῆς Ἀποστ. Διακονίας Καθηγητῆς κ. Β. Βέλλας μεταβὰς εἰς Βόλον συνεσκέφθη μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ἰωακείμ ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων, ἀφορῶντων εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῆς Ἀποστ. Διακονίας. Ὁμίλησε δὲ δις πρὸς τοὺς Ἱερεῖς περὶ τῆς σημασίας τῆς Ἀποστ. Διακονίας, ἐν δὲ τῇ Χριστ. Ἐστία τῆς Ἀποστ. Διακονίας πρὸς τοὺς μαθητὰς περὶ τοῦ σκοποῦ τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου.

Οἱ φοιτητὰι τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐπεσκέφθησαν τὴν 4ῃν τρέχ. μὴνός τὸ Νοσοκομεῖον τῆς Ἀγ. Ἐλένης διανεύμαντες διάφορα Πασχάλια δῶρα. Τὴν ἐπαύριον δὲ ἐξέδραμον εἰς Βουλιγαμένην τελέσαντες τὴν θείαν λειτουργίαν ἐν τῷ Ἱερῷ ναῷ τοῦ Ὁρφανοτροφείου.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ Α. Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀναχωρήσας ἀεροπορικῶς τῇ 2 μεσοῦντος εἰς Ἰωάννινα και ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν τῇ ἑσπέρᾳ τῆς προχθὲς Κυριακῆς ἀνεκρίνωσεν ὅτι ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἡπείρου ἐπανελθὼν ἦδη ἀπερισπαστος εἶς τὰ εἰρηνικὰ τὸν ἔργα ἐπίδιδεταί ἐντατικῶς εἰς τὸ ἔργον τῆς ἀνασυγκροτήσεως.

Ἐν σχέσει δὲ μετὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν καταστροφισθῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Ἡπείρου ὁ Μακαριώτατος εἶπεν ὅτι ἐλπίζει μέχρι τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου γὰ ἐπισκευασθοῦν ὅλαι και γὰ ἀρχίσῃ ἢ ἀνέγερσις και μερικῶν νέων.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Ἰωαννίνοις διαμονῆς ἢ Α. Μ. ἐπεσκέφθη τὸ Γηροκομεῖον, τὰ Νοσοκομεῖα και τὰ ἄλλα Εὐαγῆ Ἰδρύματα τῆς πόλεως, ἐτέλεσε τὴν θείαν λειτουργίαν τῇ μὲν ἑορτῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῆς Περιβλέπτου, τῇ δὲ Κυριακῇ τοῦ Ὁμαῖ ἐν τῷ ἱ. ναῷ τοῦ Ἀγ. Νικολάου, Κοπάνων, τῇ 8 μεσοῦντος ἐξέδραμε μέχρι Βελλῶς και τῇ ἐπαύριον ἐπεσκέφθη τὸν Μέγαρχον Στρατηγὸν Διοικητὴν τῆς ὀγδόης Μεραρχίας, ἐδέχθη δὲ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ κ. Ἀ. Παπάγου.

Ἐιδικὴ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας. Ἀνεχώρησεν ἐπὶ εἰδικῇ ἀποστολῇ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας εἰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ὁ Πρωθυεὺς τῶν Ἀνακτόρων Ἀρχιμανδρίτης Ἱερώνυμος Κοτσάνης.

Β' Πανελληνίων Θεολογικῶν Συνεδρίων. Τῇ 27 — 29 Μαΐου ἐ.ε. θὰ συνέλθῃ ἐν Ἀθήναις τὸ β' Πανελλ. Θεολογικὸν Συνέδριον, τοῦ ὁποῖου αἱ συνεδρίαί θέλουσι γίνεαι ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παλαιᾶς Βουλῆς κατὰ τὸ ἀκόλουθον πρόγραμμα:

Κυριακῇ 27 Μαΐου, ὥρα 11 π.μ. α) Προσευχὴ ὑπὸ τῆς Α.Μ. τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν και πάσης Ἐλλάδος κ. Σπυρίδωνος. β) Προσφωνήσις—Γενικὴ εἰσηγήσις ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῶν θεολόγων καθηγητῶν κ. Ἰωάννου Δ. Δαββέτα, ὡς Προέδρου τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Θεολόγων.

Μ. Μ. ὥρα 4 1/2: Θέμα Α' Ἡ θέσις τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐναντι τῶν ἄλλων ὀρθοδόξων (αὐτοκεφάλων) ἐκκλησιῶν: Εἰσηγητῆς ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παν. Μπρατσιώτης.

Θέμα Β' Ἡ θέσις τῆς Ἐκκλησίας μας ἐναντι τῆς ξένης θρησκευτικῆς προπαγάνδας: Εἰσηγητῆς ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Παν. Τρεμπέλας.

Δευτέρα 28 Μαΐου Θέμα Α' Ἀποστολικὴ Διακονία, κήρυγμα, κατηχητικὰ Σχολεῖα: Εἰσηγητῆς ὁ καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Βασ. Βέλλας. Θέμα Β' Ἐκκλησιαστικὴ ἐκπαίδευσις (Μόρφωσις τοῦ ἱεροῦ κλήρου, Σχολαὶ και Φροντιστήρια): Εἰσηγητῆς ὁ καθηγητῆς τῆς Βαρβακεῖου Προτύπου Σχολῆς κ. Ἀνδ. Κεραμίδας. Θέμα Γ' Ἡ προσωπικότης τοῦ θεολόγου: Εἰσηγητῆς ὁ Γυμνασιάρχης κ. Παν. Πάτρας.

Τρίτη 29 Μαΐου Θέμα Α' Τὸ παιδαγωγικόν και διδακτικόν ἔργον τοῦ θεολόγου: Εἰσηγητῆς ὁ Διευθυντῆς τοῦ Διδασκαλείου Μέσης Ἐκπαίδεσεως κ. Κ. Γεωργουλῆς. Θέμα Β' Ἀναλυτικόν και ὠρολόγιον πρόγραμμα τοῦ θρησκευτικοῦ μαθήματος εἰς τὰ σχολεῖα

Μέσης 'Εκπαιδύσεως και Παιδαγωγικής 'Ακαδημίας. 'Οργανικά θέσεις θεολόγων εν τῇ ἐκπαιδευτικῇ ἱεραρχίᾳ: Εισηγητὴς ὁ καθηγητὴς κ. Πετρούνιας, πρόεδρος τῆς 'Ομοσπονδίας Λειτουργῶν Μέσης 'Εκπαιδύσεως.

Νέοι διδάκτορες. Ὑπὸ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου ἀνηγορεύθησαν διδάκτορες τῆς Θεολογίας κατὰ μὲν τὴν συνεδρίαν τῆς 6 λήξαντος μηνὸς ὁ πτυχιούχος αὐτῆς κ. 'Ι. Πούλος ὑποβαλὼν διατριβὴν «Τὸ πνεῦμα καὶ ἡ νόμφη», ἐν τῇ συνεδρίᾳ δὲ τῆς 19 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἐπίσης πτυχιούχος κ. Α. Χαστούπη ἐπὶ τῇ διατριβῇ αὐτοῦ «Τὰ ἐν Ras Shamra (ἀρχ. Ugarit) ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ πρὸς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην σχέσις αὐτῶν».

Ε Π Α Ρ Χ Ι Α Ι

Μητρόπολις 'Ηλείας.

Τῇ 4 μεσοδντος, ἑορτῇ τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, ἐν τῇ αἰθούσῃ διαλέξεων τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως ἐγένετο ἐπισημῶς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ 'Ελλην. 'Ερυθροῦ Σταυροῦ κ. Κ. Γεωργακοπούλου εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην κ. Γεωμανὸν ἀπονομὴ μεταλλίου ἐξαιρέτων πράξεων τοῦ 'Ερ. Σταυροῦ διὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τὸν 'Ελλ. 'Ερ. Σταυρὸν παρασχεθείσας πολυτίμους ὑπηρεσίας κατὰ τὰς ἐκ τῶν σεισμῶν προξενηθείσας ἐν Κορίνθῳ καταστροφὰς καὶ μέχρι σήμερον. Παρήσαν ὁ ἱ. Κληρὸς Πύργου καὶ 'Αμαλιάδος, πᾶσαι αἱ διοικητικαί, πολιτικαί, στρατιωτικαί, ἐκπαιδευτικαί καὶ οικονομικαί ἀρχαὶ καὶ αἱ τοῦ ἐν Πύργῳ τμήματος τοῦ 'Ερ. Σταυροῦ ἐθελοντίδες ἀδελφαί. Εἰς προσφωνήσεις ὅ τε δήμαρχος Πύργου Β. Μαστέλος, ὁ κ. Γεωργακόπουλος καὶ ὁ νομάρχης κ. Εὐσταθίου ἐξήραν τὴν ἐξαιρετικὴν κατὰ τοὺς σεισμοὺς φιλανθρωπικὴν δρᾶσιν τοῦ Μητροπολίτου, ἡ δ' Α. Σ. ἐν συγκινήσει ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν προσγενομένην αὐτῷ τιμὴν, δι' ὅ,τι τῇ ἀνωθεν ἀρωγῇ ἠδυνήθη νὰ ἐπιτελέσῃ ὑπὲρ τῶν πασχόντων.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΠΟΛΕΩΣ

Κατ' εἰδήσεις ἐκ Λονδίνου τῇ 6, ἐν. μηνὸς ἐγένετο ἐν τῷ ἑλληνικῷ καθεδρικῷ ναῷ ἡ ἐνθρόνισις τοῦ νέου Μητροπολίτου Θυατείρων Σεβ. κ. 'Αθηνάγορα συμπαρασταμένου ὀλοκλήρου τοῦ ἐν Μεγ. Βρετανίᾳ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ κλήρου, τοῦ ἐν τῇ ἀγγλικῇ πρωτεύουσῃ πρεσβευτοῦ τῆς 'Ελλάδος μετὰ τοῦ προσωπικοῦ τῆς Πρεσβείας, ἀντιπροσώπου τοῦ 'Αρχιεπισκόπου Καντεμβουρίας καὶ τοῦ 'Επισκόπου τοῦ Λονδίνου.

—Καθ' ἃ ἀναγράφει τὸ «Φῶς» ΚΠόλεως, ἡ 'Ιερὰ Σύνοδος τῆς 'Εκκλησίας ΚΠόλεως δεχθεῖσα πρότασιν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶ ὅπως ἐορτασθῇ ἐφέτος ἡ 1500ῆ ἐπέτειος τῆς συγκλήσεως τῆς Δ' ἐν Χαλκηδόνι Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀνέθηκεν εἰς εἰδικὴν συνοδικὴν 'Επιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ προτείναντος 'Ιεράρχου νὰ εισηγηθῇ τὰ δέοντα.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Τὰ σύγχρονα θρησκευτικὰ παράδοξα. 'Εκ συνεντεύξεως τοῦ τέως εἰς ρωσικὴν γλῶσσαν ἐκδότου τοῦ ὄργανου τοῦ 'Υπ. 'Εξωτερικῶν ἐν Μόσχᾳ κ. Richard Joneas δημοσιευθείσης ἐν τοῖς «'Εκκλησ. Καιροῖς» τοῦ Λονδίνου, ἀρυόμεθα τὰς ἀκολουθοῦσας ἀσθεντικὰς περὶ τῆς ἐν Ρωσίᾳ θρησκευτικῆς ζωῆς πληροφορίας:

'Η Μόσχα ἀριθμεῖ ἐπτά ἑκατομμύρια κατοίκους. Ὑπολογίσθη δτι ἐν αὐτῇ ὑπάρχουν σήμερον ἀνοικτοὶ 72 ναοί. 'Εκ τούτων οἱ 51 ἀνήκουν εἰς τὴν ρωσικὴν ὀρθόδοξον ἐκκλησίαν, οἱ δ' ὑπόλοιποι εἰς τὰς ἄλλας θρησκευτικὰς κοινότητας. 'Ο ἐκκλησιασμός εἰς τοὺς περισσότερους εἶναι ἱκανοποιητικός. Δέον ὅμως νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν δτι δι' ἐν καὶ ἤμισυ ἑκατομμύριον προεπαναστατικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Μόσχας ἀντεστοίχουν 400 ναοί.

Εἶναι ἀληθές δτι τὸ σταλινικὸν σύνταγμα θεοπίζει ἐλευθερίαν συνειδήσεως καὶ θρησκείας. 'Ὡς ὅμως καὶ ἐν προσφάτῳ ἄρθρῳ τονίζει ἡ «Κομμουνιστὴ Μόσχας», τοῦτο δὲν ἀποκλείει, ἀλλὰ τούναντίον ἐπιβάλλει εἰς

τὰς κοινωνικὰς, ἐκπολιτιστικὰς καὶ διαφωτιστικὰς ὁργανώσεις μας δραστικὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν θρησκευτικῶν προλήψεων. 'Η προπαγάνδα δέον νὰ εἶναι πραγματικῶς ἀγωνιστικὴ καὶ πολεμικὴ.

Οὕτω εὐρίσκειται τις πρὸ τοῦ παραδόξου φαινομένου ἀφ' ἐνὸς μὲν ἀνοικτῶν ἐκκλησιῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπροκαλύπτων ἐν τῷ σοβιετικῷ τύπῳ δηλώσεων ὅτι «ὁ κομμουνισμός καὶ ἡ θρησκεία εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλους», ἡ δὲ προπαγάνδα δέχεται δτι εἶναι σφάλμα νὰ νομίζεται δτι ἡ θρησκεία ἔχει καταργηθῆ.

Πολλοὶ καὶ ὠραῖοι ναοὶ εἶναι ἀνοικτοὶ ἐν Μόσχᾳ πρὸς προσευχὴν, οἱ θαμνῶν τῶν ὁμῶς εἶναι ὄλοι ἡλικιωμένοι· κανεὶς νέος δὲν διακρίνεται μεταξὺ τοῦ ἐκκλησιασματος...

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ

Κατὰ προσφάτους ἐξ 'Αντιοχείας εἰδήσεις τοῦ τύπου ἡ Α. Θ. Μ. ὁ Πατριάρχης 'Αντιοχείας κ. 'Αλέξανδρος προτίθεται νὰ μεταβῇ εἰς Μόσχαν λίαν προσεχῶς πρὸς ἐξασφάλισιν τακτικῆς μηνιαίας οικονομικῆς ἐκείθεν ἐπιχορηγήσεως τῇ μεσολαβήσει τοῦ ῥώσου Πατριάρχου, καθ' ἃ φέρεται δηλώσας ὁ ἴδιος ἐν συνεντεύξει πρὸς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς λονδινεῖου ἡμεριδίου «Daily Express».

ΑΜΕΡΙΚΗ

'Ορθόδοξος θεολόγος εἰς 'Αμερικανικὸν Σεμινάριον. Ὁ τέως καθηγητὴς τοῦ ἐν Παρισίοις ὀρθοδόξου Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου αἰδεσ. Γεώργιος Φλορόβσκι, διαπρεπὴς θεολόγος καὶ μέλος τῆς ἐκτελεστικῆς κεντρικῆς 'Επιτροπῆς τοῦ Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν 'Εκκλησιῶν, προσελήφθη ὡς ἐπικουρικός καθηγητὴς τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας ἐν τῷ Union Theological Seminary τῆς Νέας Ὑόρκης.

'Ο πατὴρ Φλορόβσκι εἶνε Κοσμητῶν τῶν εἰς τὸ ἐν λόγω Σεμινάριον προσηρημένων ὀρθοδόξων ρωσικῶν Σεμιναρίου καὶ τῆς 'Ακαδημίας τοῦ ἀγ. Βλαδιμήρου ἀπὸ τοῦ 1947.

ΙΣΡΑΗΛ

Χριστιανο ἑβραϊκά. 'Εν προσφάτῳ συνεντεύξει του πρὸς τὸν ἐν Παλαιστίνῃ ἀνταποκριτὴν τῆς ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ «Religious News Service» ὁ ὑπουργὸς τῶν θρησκευμάτων τοῦ Κράτους τοῦ Ἰσραὴλ ραββίνος Judah Maimon ἐδήλωσεν δτι ἡ προστασία τῶν θρησκευτικῶν δικαιωμάτων πάντων τῶν πολιτῶν τοῦ κράτους τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι ἐξηραλισμένη, οὐδεμία δὲ προκατάληψις θά ἰσχύσῃ κατὰ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς καὶ τῆς πνευματικῆς τῶν ἐλευθερίας. 'Εξ ἄλλου ὅμως ὁ ὑπουργὸς προσέθηκεν δτι ἀντιτίθεται πρὸς τὰς προσπάθειας ὁμάδων τινῶν ἱεραποστόλων νὰ προσελκύσουν ἑβραῖους πρὸς τὸν χριστιανισμόν. Αἱ ὁμάδες αὗται «ἔχουν πολλὰ καὶ πράξουν ὑπὲρ τῶν νεαρῶν χριστιανῶν ὅπως κανανοήσουν τὴν ἰδίαν τῶν θρησκείαν καὶ συσφίξουν τοὺς μεταξὺ τῶν δεσμούς, χωρὶς νὰ ἐπεμβαίνουν εἰς τὴν Ἰσραηλιτικὴν ζωὴν». 'Ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς εἰς τοὺς χριστιανοὺς ἀπαγορεύσεως ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν εἰς ἑβραϊκὴν γλῶσσαν, ὁ ὑπουργὸς ἐδήλωσεν δτι οἱ χριστιανοὶ δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν ἑβραϊκὴν ὅπως τὴν ἐννοοῦν, ὅχι ὁμως διὰ προσευχῆν. Προσευχὴ εἰς τὴν ἑβραϊκὴν θά παρεπλάνα τὴν Ἰσραηλιτικὴν νεολαίαν πρὸς θρησκευτικὰ ἰδεώδη μὴ ἰουδαϊκά, τοῦτο δὲ ἐν κράτος Ἰσραηλιτικὸν δὲν θά ἠδύνατο νὰ ἀποδεχθῆ. 'Αλλως τε, εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ εἶναι αἰσθητὸς ὁ βαθὺς σεβασμὸς πρὸς τοὺς εἰλικρινεῖς χριστιανούς· ἀπόδειξις ἡ ταχεῖα τοῦ κράτους ἐπέμβασις μετὰ τὰ σχετικῶς πρὸς τοὺς ναοὺς καὶ τοὺς ἁγίους τόπους διατυπωθέντα παράπονα. 'Εν σχέσει δὲ πρὸς τὸ ζήτημα τῆς διεθνοποιήσεως τῆς Ἱεροσολήμ ἐπὶ τῷ τέλει τῆς προστασίας τῶν Ἁγίων Τόπων ὁ ραββίνος ὑπουργὸς ἐδήλωσεν δτι «ὁ παγκόσμιος χριστιανισμός δύναται νὰ ἦνε βέβαιος δτι τὸ καλλίτερον μέσον τῆς πλήρους ἐξασφαλίσεως τῶν Ἁγίων Τόπων θά ἦνε ἡ ἀνάθεσις τῆς προστασίας τῶν εἰς τὸ κράτος τοῦ Ἰσραὴλ. Οἱ χριστιανοὶ δὲν θά ἠδύνατο νὰ προβοῦν

εις καταλληλοτέραν διὰ τὸ νέον κράτος τοῦ Ἰσραὴλ χειρονομίαν ἀπὸ τοῦ νὰ ἀναθέσουν εἰς τὸ κῆρὸς τοῦ τὴν πόλιν τῆς Ἱερουσαλὴμ ὡς καὶ τὴν προστασίαν τῶν Ἁγίων Τόπων τῆς χριστιανώσυνης...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημητρίου Σίμου Μπαλάνου Ἀκαδημαϊκοῦ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Οἱ βυζαντινοὶ συγγραφεῖς ἀπὸ τοῦ 800 μέχρι τοῦ 1453. Βιβλιοθήκη τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ἀριθ. 34. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 232).

Ἀκαδημία Ἀθηνῶν. Ἐπετηρὶς τοῦ Λαογραφικοῦ Ἀρχείου ἐκδομένη ἐπιμελεῖα τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἀρχείου. Τρίτον καὶ τέταρτον ἔτος 1941-1942. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 223).

Θεοδώρου Δ. Μουχοῦ Ὑπομνηματογράφου καὶ Βιβλιοφύλακος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας, Ἐντυπώσεις ἐκ Σινᾶ. Ἀλεξάνδρεια 1951 (Σελ. 52 μετ' ἐλκόνων).

Rev. Alexandre Schmemmann, Chargé de cours à l'Institut de Théologie Orthodoxe de Paris, Une œuvre inédite de St Marc d'Éphèse Περὶ Ἀναστάσεως, Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι (Σελ. 16).

Βασιλείου Ἀτέση Μητροπολίτου πρ. Λήμνου, Ἡ ἀκύρωσις τῆς ἐκλογῆς τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀντωνίου Χαριάτου ὡς Μητροπολίτου Ἀθηνῶν. Ἀνατύπωσις ἐκ τῆς «Θεολογίας». Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 25).

Γεωργίου Παπαμιχαήλ, Μάξιμος ὁ Γραικός, ὁ πρῶτος φωτιστὴς τῶν ρώσων (1470-1556). Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 654, μετὰ φωτοτυπιῶν).

Ἀρχιμ. Κυπριανοῦ Καθηγητοῦ τοῦ ἐν Παρισίοις ρωσικοῦ ὀρθοδόξου θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου, Ἡ Εὐαγγελιστρία YMCA PRESS, Paris, 1947, ρωσιστὶ (Σελ. 350).

Τοῦ αὐτοῦ Ἡ ἀνθρωπολογία τοῦ ἁγ. Γρηγορίου τοῦ Παλάμα, YMCA PRESS, Paris, ρωσιστὶ (Σελ. 449).

Ἀθανασίου Πάνου Χατοῦση Τὰ ἐν Ras Shamra (ἀρχ. Ugarit) ἀρχαιολογικὰ εὐρήματα, ἡ σπουδαιότης καὶ ἡ πρὸς τὴν Παλαιὰν Διαθήκην σχέσις αὐτῶν. Διατριβὴ ἐπὶ διδακτορικῇ ὑποβληθείσα εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ Καποδιστριακοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 67).

—**Pierre l' Ermitte** Ἡ γυναῖκα μετὰ τὰ κλειστὰ μάτια. Χριστιανικὸν μυθιστόρημα. Ἐκδοσις Κ. Καουλιδῆ.

Γεωργίου Α. Χατζηαντωνίου Δ. Θ., ποιμένος τῆς Β' Ἑλληνικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας Ἀθηνῶν, Αἱ ἐπτὰ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀποκαλύψεως. «Ἐκδοσις περιοδικοῦ «Ἡ φωνὴ τοῦ Εὐαγγελίου». Ἀθῆναι 1951 (Σελ. 176).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Συνδρομαὶ καὶ ἐμβάσματα διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς: Πρὸς τὸν Διαχειριστὴν τοῦ περιοδικοῦ «Ἐκκλησία», Ἀθῆνας (Κ), ὁδὸς Φιλοθέης 19. Τηλέφ. 27.689.

Αἰδ. Ε. Δημητρακόπουλον, Ἀσπρόγεια ἐνεγράφητε, φύλλα ἐστάλησαν.—**κ. Μ. Πιτσούνην,** Φανίην ζητηθῆν φύλλον ἐστάλη.—**Αἰδ. Γ. Πανόπουλον,** Σελιάνην διευθύνσεις σας διωρθώθη.—**Αἰδ. Β. Φατούρον** Εὐγγερὸν ζητηθῆντα φύλλα ἐστάλησαν.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,”

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΕΙΑ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΣΠΥΡΙΔΩΝ

† Ὁ Κερκύρας - Παξῶν ΜΕΘΟΔΙΟΣ

† Ὁ Ναυπακτίας ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, Ἀκαδημαϊκός

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Σ. ΜΑΝΩΛΕΪΗΣ

Ἐν Ἀθήναις Τόποις «Φοῖνικος» Λεωνότου 4.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κατέχοντες ἐνοριακὰς θέσεις καὶ ἐκ τοῦ δημοσίου Ταμεῖου μισθοδοτούμενοι ἔγγαμοι ἢ ἀγαμοὶ πτυχιούχοι τῆς Θεολογίας κληρικοὶ ὅπως ἀνακοινώσωσιν εἰς τὸ «Γραφεῖον Τύπου» τῆς Ἱερᾶς Συνόδου (Ἀρχιεπισκοπὴν, Φιλοθέης 19, Ἀθῆνας) τὴν διεύθυνσίν των καὶ τὴν ἣν κατέχουσι θέσιν διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ ταρτιζομένην στατιστικὴν.

Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱ. Συνόδου

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ ἐν Πειραιεὶ ἱ. ναοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου διὰ κανονικῆς καὶ νομίμου ἐκλογῆς συναδὰ τοῖς ἄρθροις 46 κ. ἔ. τοῦ Ἀν. Νόμου 2200)40 «περὶ ἱ. ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων Νόμων καὶ Διαταγμάτων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς ἐν λόγω ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης προκηρύξεως ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομιμμένα πιστοποιητικὰ πρὸς ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 24 Ἀπριλίου 1951.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Σπυρίδων

Ἱ. Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος.

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ ἱερῶν ναῶν καὶ ἐφημεριῶν» Νόμου 2200)1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα ἵνα καταλάβωσιν τὴν χηρεύουσαν ἐφημεριακὴν θέσιν τοῦ ἱεροῦ ναοῦ ἁγίου Γεωργίου Ἐλευσίνος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικὰ, πρὸς ἀνακήρυξιν των ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 21 Ἀπριλίου 1951.

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος.

Ἱ. Μητρόπολις Φθιώτιδος

Προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσιν τὰς χηρεύουσας ἐφημεριακὰς θέσεις 1) Γερακλῆ, 2) Κάτω Καλλιθέας καὶ 3) Μαυρίλλου καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ Α. Ν. 2200)40 περὶ ἱ. ναῶν, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Α. Ν. 807)1945 ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Α. Ν. 2200 προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ μετὰ τῆς σχετικῆς αἰτήσεως των.

Ἐν Λαμίᾳ τῇ 9ῃ Μαΐου 1951

† Ὁ Φθιώτιδος Ἀμβρόσιος

Ἱ. Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α. Ν. 2200)1940 «Περὶ ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημεριῶν» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν ἱερῶν Ναῶν: 1) Ἀγ. Γεωργίου Τριόδου, 2) Ἀγ. Νικολάου Ἀγριλιᾶς, 3) Γεν. Θεοτόκου Χαλβάτσου, 4) Κοιμ. Θεοτόκου Μερόπης, 5) Ἀγ. Δημητρίου Νεοχωρίου Ἰθ., 6) Ἀγ. Παρασκευῆς Δασοχωρίου τ. Δ. Ἀνδανείας, 7) Ἀγ. Γεωργίου Λαχανάδας τ. Δ. Μεθάνης καὶ 8) τοῦ ἐφημερίου Κοιμ. Θεοτόκου Πύλου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικὰ, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Καλάμαις τῇ 14ῃ Μαΐου 1951

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος